

Landet over lukker mange mindre butikker. Slagtere, grønthandlere og andre mindre handlende har svært ved at holde skansen også i de lidt større byer, og i de små byer på landet er den helt gal. Der er nu kun butikker tilbage i ca. 900 landsbyer med under 600 indbyggere. For 15 år siden havde næsten det dobbelte antal af de mindre byer en butik tilbage, og samtidig er der i de sidste 8 år etableret og planlagt detailhandelsareal til yderligere 1,6 millioner mennesker i Danmark, uden at befolkningen er vokset synderlig meget. I Danmark har vi nu 22 lavprisivarehuse, og Dansk Supermarked, FDB og det tyske In-Bau/Arkon har planer om at bygge 33 flere af slagsen.

Socialdemokratiet mener, at der skal sættes en stopper for denne vanvittige udvikling hurtigst muligt, fordi den går ud over forbrugerne. Stadig flere får længere til butikkerne, fordi de store lavprisivarehuse uden for byerne underminerer butiksmiljøet både i byernes midte og i lokalsamfundene på landet. Det er på allerhøjeste tid, at vi politikere i Folketing, amtsråd og kommunalbestyrelser vedkender os vores ansvar og sørger for en ordentlig planlægning på detailhandelsområdet. Planloven fra 1987 indeholder mange gode intentioner på området, men først nu bliver den fulgt op af krav om bindende retningslinjer i planlægningen af butiksstrukturen.

Den 19. oktober modtog vi fra Danmarks Handelsstandsforeninger, der repræsenterer 19.000 butikker landet over, et opråb under titlen »Det gælder byernes fremtid«. Heri siges der mange fornuftige ting, bl.a. at den kommunale planlægning er vigtig for varierede og levende bymidter og styrkede indkøbsmuligheder i boligområder og lokalområder, herunder landdistrikterne. Det hedder i nødråbet:

»Politikerne har jo pr. natur en eventyrlig lyst og også en pligt til at planlægge og styre en udvikling. De har også mulighed for det, men hvorfor gør de det så ikke i deres kommune- og lokalplaner?«

Det udsagn har DH ret i, for i de sidste 10 år er det ikke så meget politikere, der har styret udviklingen på detailhandelsområdet. Det er udviklingen, der med hjælp af nogle store kapitalinteresser har styret politikerne. Ganske vist har den ansvarlige minister med et folketingsflertal i ryggen slået bremserne i, da det var ved at gå helt galt, men butiksstrukturens udvikling er gået ud over forbrugerne, navnlig de mange uden bil. Socialdemokratiet er enig med Dan-

marks Handelsstandsforeninger, Foreningen for bedre butiksmiljø og de mange andre foreninger, som miljø- og energiministeren omtalte, og som er gået aktivt ind i kampen for bedre detailhandelsplanlægning, og derfor ligger der i dag et lovforslag på Folketingets bord.

Socialdemokratiet mener som allerede nævnt, at det er på høje tid, der ved lov indføres skrappe krav til kommunernes og amternes planlægning på dette område. Vi støtter, at planlægningen skal have som mål at fremme et varieret butiksudbud i mindre og mellemstore byer samt i de enkelte bydele i større byer og desuden bevare levende og attraktive bycentre.

Detailhandelsudvalget, der har været nedsat og har lavet et godt stykke arbejde, er af den opfattelse, at det ifølge planloven er muligt at understøtte en udvikling i byer med under 16.000 indbyggere; men for at det kan lade sig gøre, er det nødvendigt at stoppe nye, kæmpestore lavprisivarehuse uden for byerne. Ifølge loven stilles der krav om analyse af eksisterende detailhandelsstrukturer, handelsoplande samt afledte konsekvenser af de planmæssige beslutninger.

Jeg tror, lovforslaget finder bred støtte i hvert fald uden for Folketinget. Nordjyllands Amtsråd vedtog for nøjagtig en uge siden med et bredt flertal på tværs af partierne at støtte lovforslaget ud fra argumentet om, at det vil være et nyttigt redskab til bedre styring af butikslivet i landsdelen.

Når jeg specielt nævner Nordjyllands Amt, er det ikke udelukkende, fordi det er et godt amt, men også fordi detailhandelen netop var et af hovedtemaerne, da den nordjyske befolkning tidligere på året drøftede Regionplanrevision 97. Nordjydernes mening om den sag kan sammenfattes således: Behov for regulering i en eller anden form, nej til flere lavprisivarehuse, nej til udbygning af detailhandel uden for bymidterne, opretholdelse af dagligvareforsyning også i mindre byer, sikring af indkøbsmuligheder for dem, der ikke har bil, og maksimumsgrænser for butiksstørrelser. Det lovforslag, vi snakker om her i aften, opfylder nordjydernes og mange andre danskeres ønsker om den fremtidige udvikling af butiksstrukturen i Danmark.

Nu skal vi bare, som ministeren var inde på, finde fælles fodslag her i Folketinget. Alle partier, som ønsker et finmasket net af indkøbsmuligheder samt levende og attraktive bycentre, bør støtte dette lovforslag, og navnlig de partier, som ved højtidelige lejligheder bekender sig til